

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 494/2011-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 2. novembra 2011 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. J. M., S., Ing. L. K., B., a obchodnej spoločnosti B., a. s., B., zastúpených A., s. r. o., B., v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. I. S., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 21 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 8 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd príkazmi Okresného súdu Bratislava II sp. zn. OS BA-II-V-24-1/2011 a OS BA-II-V-25-1/2011 na domovú prehliadku zo 17. augusta 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. J. M., Ing. L. K. a obchodnej spoločnosti B., a. s., **o d m i e t a** pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky na jej prerokovanie.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 17. októbra 2011 doručená sťažnosť Ing. J. M., Ing. L. K. a obchodnej spoločnosti B., a. s. (ďalej len „sťažovateľ v treťom rade“; spolu len „sťažovatelia“), v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na rešpektovanie súkromného života podľa čl. 8 Dohovoru

o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) príkazmi na domovú prehliadku zo 17. augusta 2011, ktoré vydal Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. OS BA-II-V-24-1/2011 a OS BA-II-V-25-1/2011 na základe návrhu Okresnej prokuratúry B. (ďalej len „okresná prokuratúra“) zo 16. augusta 2011, pretože „vyšetrovatel' vo veci začal trestné stíhanie pre zločin poškodzovania veriteľa“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že „V prípade sťažovateľov sa vykonala domová prehliadka z dôvodu, že orgány činné v trestnom konaní potrebovali zabezpečiť účtovné doklady týkajúce sa dvoch spoločností. Pri potrebe zabezpečenia listinných dôkazov sa prioritne postupuje podľa ustanovení štvrtého dielu, štvrtej hlavy Trestného poriadku (Vydanie, odňatie a prevzatie vecí, uchovanie a vydanie počítačových údajov).“

Sťažovatelia zastávajú názor, že vydanie predmetných príkazov na domovú prehliadku nebolo nutné a podstata ich nezákonnosti spočívala v tom, že orgány činné v trestnom konaní ani raz predtým sťažovateľov nevyzvali na vydanie dokumentov, a dôkazy na objasnenie trestného činu bolo možné zabezpečiť aj inak ako cez domovú prehliadku. Okresný súd nebral do úvahy ani vplyv vykonanej domovej prehliadky na povest' sťažovateľov, pretože pred domom sa v tom čase nachádzali viacerí ich klienti.

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd nálezom rozhodol, že okresný súd vydaním predmetných príkazov sp. zn. OS BA-II-V-24-1/2011 a OS BA-II-V-25-1/2011 na domovú prehliadku porušil ich základné právo na domovú slobodu a ochranu súkromia v zmysle čl. 8 dohovoru a čl. 21 ústavy.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z citovaného čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, IV. ÚS 341/08).

Sťažovatelia považujú príkazy na domovú prehliadku okresného súdu sp. zn. OS BA-II-V-24-1/2011 a OS BA-II-V-25-1/2011 zo 17. augusta 2011 za porušujúce ich označené základné právo podľa čl. 21 ústavy a právo podľa čl. 8 dohovoru tým, že sú nezákonné.

Z príslušných ustanovení Trestného poriadku vyplýva, že osobitným zásahom do nedotknuteľnosti obydlia je domová prehliadka a možno ju uskutočniť len pre účely

trestného konania, na písomný príkaz sudcu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon (Trestný poriadok). V preskúvanom prípade posúdenie opodstatnenosti nariadenia a vykonania domovej prehliadky patrí do právomoci všeobecného súdu, pretože všeobecný súd skúma celý priebeh trestného konania a musí komplexne hodnotiť dôkazy v ňom vykonané, a to aj s ohľadom na ústavnosť zásahu do základných práv a slobôd ďalších osôb týmito dôkazmi dotknutých (§ 2 ods. 4 Trestného poriadku).

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva aj právny názor, podľa ktorého ak sťažovatelia ako osoby, proti ktorým sa vedie trestné stíhanie tvrdia, že predmetným príkazom na domovú prehliadku boli porušené ich základné práva a slobody podľa ústavy a dohovoru, môžu tento argument uviesť aj v konaní pred všeobecným súdom vo svojej trestnej veci a v rámci obhajoby požiadať o vylúčenie dôkazov získaných podľa ich presvedčenia nezákonnou domovou prehliadkou (III. ÚS 110/05, III. ÚS 97/06, IV. ÚS 341/08). Sťažovateľ v treťom rade (právnická osoba) mal v danom prípade tiež právo podať žalobu na príslušnom všeobecnom súde, ak sa domnieva, že došlo k neoprávnenému zásahu do povesti právnickej osoby (§ 19c v spojení s § 19b Občianskeho zákonníka).

Ústavný súd po preskúmaní konkrétnych okolností prípadu konštatoval, že uvedený právny názor treba aplikovať aj v právnej veci sťažovateľov. Ústavný súd totiž na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti nenašiel dôvod na to, aby sa v tejto veci neriadil princípom subsidiarity, na ktorom je založená jeho právomoc rozhodovať o sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy. V danom prípade môžu sťažovatelia účinne uplatniť všetky námietky, ktoré uviedli v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu vo vzťahu k namietaným príkazom okresného súdu na domovú prehliadku v konaní pred všeobecným súdom. Neakceptovanie princípu subsidiarity vo veci sťažovateľov považuje ústavný súd za neprípustné aj preto, že nezohľadnenie právomoci všeobecného súdu by bolo neústavným zásahom do kompetencií všeobecného súdnictva podľa čl. 142 ods. 1 ústavy bez primeraných dôvodov.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (podobne napr. III. ÚS 83/05, IV. ÚS 341/08).

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. novembra 2011